

Universitat Autònoma de Barcelona

Departament d'Economia de l'Empresa

PUBLICACIÓ DOCENT

ESCOLA UNIVERSITÀRIA D'ESTUDIS EMPRESARIAL DE SABADELL

Curs PRIMER

INTRODUCCIÓ A LA COMPTABILITAT

Professors:

Agustí Quer / Maria Noguera / Xavier Sentís/ Albert Vancells

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

GRUP MATÍ

Edició :

Data : 26/09/00

Publicació per a ús exclusiu i intern de la Universitat Autònoma de Barcelona
No es permesa la reproducció total o parcial.

PRESENTACIÓ DEL PROGRAMA

La comptabilitat, com altres branques del coneixement humà, ha nascut de la pràctica. El seu origen fou merament empíric i responia a la necessitat del registre.

La comptabilitat ha passat, com altres tantes ciències, per fases variades, de menor a major complexitat, de menor a major abstracció, de menor a major aparell crític, experimental i comprovatori.

La comptabilitat aporta l'instrument (dades = informació) en el que es fonamenten les decisions empresarials; així doncs, perquè la comptabilitat sigui útil, cal que utilitzi els conqueriments teòrics i tècnics més recents, que es sostenen principalment en l'informàtica.

L'informàtica ens permet enregistrar les transaccions econòmiques, pràcticament en el mateix instant en que es produeixen, i a més a més acumular dades i obtenir els estats comptables (l'informació de la situació patrimonial; econòmica i financera de l'empresa) en el mateix moment.

Els programes informàtics actuals, cobreixen qualsevol necessitat empresarial relacionada amb la comptabilitat, des de la més senzilla a la més complexa, fins i tot n'hi ha que ens permeten l'introducció de dades i l'obtenció dels estats comptables, sense que l'operador tingui un coneixement comptable previ, ni tan sols a nivell bàsic.

Malgrat tot, tota empresa és diferent d'altres i les seves necessitats d'informació difereixen considerablement en funció dels seus objectius, organització i mitjans de producció aplicats.

Així doncs, és necessari planificar l'informació que es desitja obtenir i interpretar-la en funció dels objectius. Adaptar-se o conformar-se amb els resultats obtinguts mitjançant l'implantació d'un programa informàtic o fet a mida, per molt excel·lent que sigui pot suposar en el millor dels casos; dependència i informació poc significativa.

Les eines informàtiques són instruments que cal saber utilitzar i aplicar a objectius concrets. El progrés que la comptabilitat ha

experimentat en les dues últimes dècades, l'ha fet possible el suport de l'informàtica, proporcionant rapidesa en l'entrada de dades i en l'obtenció de resultats, ha alliberat temps per simular, comparar, analitzar, consolidar, reflexionar i interpretar. Així, tant els professionals com els científics han pogut arribar a conclusions i dictàmens que han millorat notablement la comptabilitat.

Tot això ens porta a afirmar que el primer pas per comprendre la comptabilitat és assolir un coneixement clar i precís del procés comptable bàsic; objectius, fonaments teòrics, suports, fases i obligacions formals. I, sobre tot, saber diferenciar el procés comptable dels estats comptables. Tant sols el seu domini ens permetrà un ús òptim de les eines o aplicacions informàtiques.

OBJECTIU DEL PROGRAMA

Actualment, la comptabilitat ja no s'entén com un simple procés d'enregistrament de dades que compleix amb unes obligacions formals, que cal conèixer i dominar.

Podem definir i afirmem que:

"La comptabilitat és informació útil expressada en un llenguatge propi que permet interpretar el passat, entendre el present i projectar el futur".

L'objectiu que es preten amb aquest programa és establir els punts de referència necessaris per que l'alumne assoleixi els coneixements teòrics i pràctics que necessitarà en el futur per executar i interpretar amb eficàcia el procés comptable d'una empresa.

El programari contempla tots aquests aspectes i està dirigit a persones sense coneixements previs i que tenen com a objectiu adquirir una formació sòlida en comptabilitat.

Sabadell, 25 de Setembre de 2000

Agustí Quer Peramiquel
Maria Noguera Noguera
Xavier Sentís Ros
Albert Vancells Farraró

PRIMERA PART: EL PROCÉS COMPTABLE

◆ TEMA 1. NATURALESA I OBJECTIUS DE LA COMPTABILITAT

◆ TEMA 2. EL BALANÇ:

- Conceptes de patrimoni, balanç i capital.
- Estudi de l'estructura financera i de l'estructura econòmica.
- Masses i elements patrimonials.
- Criteris d'ordenació.
- Criteris de valoració.
- El concepte d'equilibri:
 - ✓ Equilibri total i equilibri intern (financer).

◆ TEMA 3. EL COMPTE I LA PARTIDA DOBLE:

- Estudis de les variacions patrimonials:
 - ✓ Els fets comptables.
- El compte:
 - ✓ Concepte i tipus de comptes.
 - ✓ Mecanismes de funcionament.
 - ✓ Tecnicismes comptables.
 - ✓ Estudi dels principals comptes patrimonials i de gestió.
- La partida doble:
 - ✓ Definició.
 - ✓ Principis bàsics de funcionament.
 - ✓ L'assentament comptable.
 - ✓ Mecanismes de comprovació.
 - ✓ Soports materials (llibres comptables).
- Teories sobre el funcionament dels comptes.

◆ TEMA 4. EL PROCÉS COMPTABLE:

- Conceptes, esquemes i suport material (justificant i llibres).
- El cicle comptable bàsic:
 - ✓ Obertura, gestió, regularització i tancament.
- Estudi específic de la fase de regularització:
 - ✓ El Resultat comptable periòdic.
 - ✓ El Resultat per comparació d'ingressos i despeses.
 - Tècniques comptables específiques per determinar el resultat.
 - Amortització, periodificació i altres conceptes relacionats amb compres i vendes. La variació d'existències.
 - ✓ El tancament i la reobertura.
 - ✓ El balanç de situació i el compte de pèrdues i guanys (de resultat).

◆ TEMA 5. NORMALITZACIÓ COMPTABLE:

- Concepte de normalització comptable.
- Normativa comunitària sobre comptabilitat.
- El Pla General de Comptabilitat (RD 1643/1990 de 20 de desembre).
- Les resolucions de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de comptes (ICAC).
- Principis comptables (1ª part del PGC).
- Normes de valoració (5ª part del PGC).
- Comptes Anuals (4ª part del PGC).
- Quadre de comptes (2ª part del PGC).
- Definicions i relacions comptables (3ª part del PGC).

SEGONA PART: ESTUDI DEL TRACTAMENT COMPTABLE DE LES OPERACIONS EMPRESARIALS

◆ TEMA 6. ESTUDI ECONÒMIC-COMPTABLE DE L'ACTIU FIXE:

- Concepte i classificació.
- Criteris de valoració.
- Despeses d'imputació plurianual (d'establiment i financers diferits)
- Immobilitzacions immaterials.
- Immobilitzacions materials.
- Immobilitzacions en curs.
- Immobilitzacions financeres.

◆ TEMA 7. DEPRECIACIÓ IRREVERSIBLE I REVERSIBLE DELS ACTIUS FIXES:

- Amortització d'actius fixes.
 - ✓ Concepte, fonament i causes.
 - ✓ Mètodes comptables.
 - ✓ Actius amortitzables.
 - ✓ Procediments i sistemes de càlcul.
- Provisió per depreciació d'actius fixes.
 - ✓ Concepte, fonament i causes.
 - ✓ Procediment i tractament comptable.

◆ TEMA 8. ESTUDI ECONÒMIC-COMPTABLE DE LES EXISTÈNCIES:

- Concepte, definició i classificació.
- Criteris de valoració.
- Conveni de valoració de sortides: FIFO, LIFO i PMP.
- Tractament comptable.
- Provisió per depreciació d'existències:
 - ✓ Concepte, fonament i causes.
 - ✓ Procediments i tractament comptable.

◆ TEMA 9. ESTUDI ECONÒMIC-COMPTABLE DELS DRETS DE COBRAMENT I DE LES OBLIGACIONS DE PAGAMENT:

- Concepte i classificació.
- Obligacions de pagament derivades de les operacions d'explotació.
- Drets de cobrament derivats de les operacions d'explotació.
 - ✓ Tractament comptable dels efectes comercials.
- Els comptes de personal.
- Els comptes d'Administracions públiques.
- Provisions per insolvències de tràfic:
 - ✓ Concepte, fonament i causes.
 - ✓ Procediments i tractament comptable.

◆ TEMA 10. ESTUDI ECONÒMIC -COMPTABLE DE LES FONTS DE FINANÇAMENT:

- Aspectes comptables bàsics del finançament propi.
 - ✓ Concepte i classificació.
 - ✓ Estudi de les aportacions dels socis. La formació del capital.
 - ✓ Estudi dels recursos generats per l'empresa. Autofinançament.
 - ✓ Subvencions de capital.
 - ✓ Situacions transitòries de finançament.

- Aspectes comptables bàsics del finançament aliè.
 - ✓ Concepte i classificació.
 - Finançament espontani i finançament negociat.
 - Fons aliens a llarg i a curt termini.
 - ✓ Els emprèstits.
 - Definició, classes i tractament comptable.
 - ✓ Els préstecs i altres conceptes.
 - Definició, classes i tractament comptable

◆ **TEMA 11. ESTUDI ECONÒMIC-COMPTABLE DE LES INVERSIONS FINANCERES:**

- Conceptes i classificació.
 - ✓ Inversions permanents i inversions temporals.
- Inversions en valors negociables
 - ✓ Renda fixe i renda variable.
- Procés de formació, gestió i tractament comptable.
- Alienació (sortides) d'inversions financeres.
- Estudi especial
 - ✓ El valor teòric de les accions i la seva determinació.
 - ✓ El valor dels drets de subscripció i la seva determinació.
 - ✓ Tractaments comptables derivats dels drets.
- Provisió per depreciació de les inversions financeres.
 - ✓ Concepte, fonament i causes.
 - ✓ Procediment i tractament comptable.

◆ **TEMA 12. TRACTAMENT COMPTABLE DE L'IMPOST SOBRE EL VALOR AFEGIT (IVA):**

- Concepte i tractament fiscal del valor afegit.
- Aspectes generals del tractament fiscal de l' IVA.
- Estudi complert del tractament comptable de l'IVA.

◆ **TEMA 13. ESTUDI DEL FUNCIONAMENT DELS COMPTES DE GESTIÓ. DESPESES I INGRESSOS:**

- Conceptes i classificació.
- Estudi de les compres i altres despeses.
- Estudi de les vendes i altres ingressos.
- L'impost de societats com a despesa.
- Determinació del resultat periòdic.
- Distribució de resultats.

◆ **TEMA 14. ELS ESTATS FINANCERS BÀSICS:**

- La comunicació de la informació comptable.
- Els estats financers i els comptes anuals del PGC.
- Els models de balanç de situació del PGC.
- Els models de compte de Pèrdues i Guanys del PGC.
- La memòria: informació bàsica requerida pel PGC.
- La xifra de negoci i altres aspectes regulats per l' ICAC.

PRÀCTIQUES INTEGRADES

31/10/00	Grup 20 - Tema: Patrimoni, balanç i equilibri.
02/11/00	Grup 10 - Tema: Patrimoni, balanç i equilibri.
28/11/00	Grup 20 - Tema: La partida doble (assentaments variats).
30/11/00	Grup 10 - Tema: La partida doble (assentaments variats).
09/01/01	Grup 20 - Tema: El procés comptable complet.
11/01/01	Grup 10 - Tema: El procés comptable complet.

BIBLIOGRAFIA NORMATIVA BàSICA

- Pla General de Comptabilitat 1991 (1993): Editorial McGraw-Hill (2ª Edició), Madrid.
NOTA: Disponible en català i en castellà. Porta un poster o desplegable amb el quadre de comptes i els models generals de balanç i compte de pèrdues i guanys. Incorpora les Resolucions de la ICAC.
- Pla General de Contabilidad (1994): Editorial Tecnos (2ª Edició), Madrid.
NOTA: Incorpora un índex de comptes ordenat per ordre alfabètic i per conceptes. També incorpora les Resolucions de la ICAC.
- Pla General de Contabilidad (1999): Editorial Prentice Hall, Madrid.
NOTA: Incorpora un poster o desplegable amb el quadre de comptes i els models generals de balanç i compte de Pèrdues i Guanys. També incorpora un índex de comptes ordenat per ordre alfabètic i per conceptes i les Resolucions de la ICAC aplicades a cada norma.

BIBLIOGRAFIA BàSICA

- Cañibano Calvo, Leandro (1995); *"Contabilidad: Análisis contable de la realidad económica"*, Editorial Pirámide (7ª Edición)
- Codera, José Maria (1992); *"Contabilidad Básica"*, Editorial Pirámide (7ª Edición), Madrid.
- Omecaña García, Jesús (1995); *"Contabilidad Básica"*, Editorial Deusto (3ª Edición), Bilbao.
- Quer Peramiquel, Agustí (1996); *"Patrimonio, Balance y Equilibrio"*, Editorial Pirámide, Madrid.
- Quer Peramiquel, Agustí (1996); *"El proceso contable"*, Editorial Pirámide, Madrid.
- Quer Peramiquel, Agustí (1997); *"Tratamiento contable del IVA"*, Editorial Pirámide, Madrid.
- Quer Peramiquel, Agustí; Rovira Val, M.R. (1997); *"El descuento de efectos"*, Editorial Pirámide, Madrid.
- Sáez Torrecilla, Ángel (1996); *"Contabilidad General. Volumen I i Volumen II"*, Editorial McGraw-Hill (4ª Edición), Madrid.
- Sáez Torrecilla, Ángel (1996); *"Casos Prácticos de Contabilidad General. Volumen I"*, Editorial McGraw-Hill (4ª Edición), Madrid.

- Urías Valiente, Jesús (1996); "Introducción a la contabilidad" Editorial Pirámide, Madrid.
- Uroz Felices, F.J.; Quer Peramiquel, A (1996); "Determinación contable de resultados" Editorial Pirámide, Madrid.
- Uroz Felices, F.J. (1997); "Amortización de activos fijos" Editorial Pirámide, Madrid.
- Vilardell Riera, I; Ortín Angel, P; Solà Tey, M. (1997); "Introducción a la contabilidad general", Editorial McGraw-Hill, Madrid.

REQUISITS BÀSICS PER SUPERAR L'ASSIGNATURA

- 1) Presentació correcta, degudament ordenats i classificats del Balanç de Situació i el Compte de Pèrdues i Guany segons el PGC.
- 2) Domini del procés comptable i dels seus instruments bàsics.
- 3) Domini del tractament comptable de les amortitzacions, provisions, valoració d'existències i ajustaments per periodificació